

Sygn. akt II Ca 161/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2014 roku **Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny ~ Odwoławczy**

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Starosta

Sędziowie: SO Irena Dobosiewicz (spr.)

SO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **Skarbu Państwa - Naczelnika (...) w**

B.

z udziałem: **E. D. i R. D.**

o wpis

w sprawie ze skarg uczestników na wpis hipoteki przymusowej łącznej, dokonany przez referendarza sądowego z dnia 19.08.2013 roku, w dziale (...) księgi wieczystej Kw Nr(...) i w dziale (...) księgi/wieczystej Kw Nr (...), na wniosek z dnia 20.06.2013 r, Dz. Kw (...)

na skutek apelacji uczestniczki E. D. i apelacji uczestnika R. D.

postanawia:

oddalić obie apelacje. ,

Na oryginale właściwe podpisy

II Ca 161/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 25 października 2013 r., rozpoznając skargę uczestników E. D. i R. D. na wpis hipoteki przymusowej łącznej w kwocie 754.936,50 zł, dokonany w dniu 19 sierpnia 2013 r. w dziale (...) księgi wieczystej Kw nr (...) i Kw nr (...), zaskarżony wpis utrzymał w mocy i oddalił wnioski uczestników o zasądzenie od Skarbu Państwa – Naczelnika(...)w B. zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy wskazał, że podstawą wpisu były trzy decyzje administracyjne wydane przez ww. Naczelnika, zaś skargi uczestników na wpis wskazywały na to, że w tytułach administracyjnych jako zobowiązanych z tytułu podatku od towarów i usług wskazuje się oboje małżonków.

Sąd Rejonowy zważył, że w orzecznictwie sądowym utrwalone jest stanowisko, że gdy nieruchomość stanowi przedmiot współwłasności łącznej (bezudziałowej) małżonków, wierzyciel może uzyskać hipotekę przymusową tylko wówczas, gdy dysponuje tytułem wykonawczym wydanym przeciwko obojgu małżonkom.

Dołączone do wniosku tytuły wykonawcze wystawione przez Naczelnika (...)w B. zostały wydane przeciwko obojemu uczestnikom. Sposób sporządzenia tytułów wykonawczych jest zgodny ze wzorem tytułu wykonawczego czteropozycyjnego stosowanego w egzekucji należności pieniężnych, określonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.). Dane identyfikacyjne uczestnika zostały wskazane w rubrykach (...)tytułów wykonawczych, na karcie (...) formularza tytułu wykonawczego. Tytuły te zawierają wszystkie elementy określone w art. 27 § 1 u.p.e.a. i mogą stanowić podstawę wpisu hipoteki przymusowej w w/w księgach wieczystych, prowadzonych dla nieruchomości stanowiących przedmiot współwłasności łącznej uczestników.

Dołączona do skargi uczestniczki kserokopia fragmentu decyzji administracyjnej nie może być podstawą ustaleń czynionych przez sąd w postępowaniu wieczystoksięgowym. Należy dodać, że kserokopia ta nie zawiera części decyzji obejmującej pieczęć organu, który wydał decyzję i podpis osoby wydającej decyzję.

Zarzuty dotyczące wad merytorycznych tytułów wykonawczych nie mogą być rozpatrywane w postępowaniu wieczystoksięgowym ze względu na ograniczoną kognicję sądu w tym postępowaniu, wynikającą z wyżej przytoczonego przepisu art. 626 § 2 k.p.c. Sąd nie może badać w postępowaniu wieczystoksięgowym, czy tytuł wykonawczy wydany na podstawie decyzji odpowiada treści tej decyzji. Poprawność merytoryczna tytułu wykonawczego może być kwestionowana w postępowaniu administracyjnym.

Należy dodać, że właśnie w celu umożliwienia małżonkowi zobowiązanego zgłaszania zarzutów wobec prowadzonego postępowania egzekucyjnego wprowadzono w art. 27c u.p.e.a. obowiązek wystawienia tytułu wykonawczego na oboje małżonków w sytuacji, gdy egzekucja ma być prowadzona z majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka. Tytuł wykonawczy wystawiony na oboje małżonków jest doręczany zobowiązanemu i jego małżonkowi.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 25.02.2011 r., sygn. akt IV CSK 392/10, Sąd Najwyższy stwierdził, że nie podlegają kognicji sądu wieczystoksięgowego inne okoliczności aniżeli te, które dotyczą wniosku, dołączonych do niego dokumentów i treści księgi wieczystej. Poza zakres jego kognicji natomiast wykracza badanie prawidłowości trybu prowadzenia postępowania administracyjnego i merytorycznej treści tytułu wykonawczego. Wynikający z art. 626 § 2 k.p.c. obowiązek sądu wieczystoksięgowego badania m.in. zawartości tytułu wykonawczego nie może być utożsamiany z badaniem prawidłowości przeprowadzenia postępowania administracyjnego, w którym tytuł ten został wydany (LEX nr 784974).

Należy dodać, że zaskarżony wpis hipoteki przymusowej łącznej jest prawidłowy również w świetle art. 111 ust. 1 u.k.w.h., ponieważ nieruchomości objęte księgami wieczystymi, w których dokonano wpisu są już obciążone innymi hipotekami łącznymi.

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy orzekł, jak w punkcie 1 sentencji na podstawie art. 518 § 3 k.p.c.

Utrzymując zaskarżony wpis w mocy, Sąd oddalił wnioski uczestników, zawarte w ich skargach na orzeczenie referendarza sądowego, o zasądzenie na ich rzecz od wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9.12.1999 r., III CKN 497/98, OSNC 2000/6/116). Zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym zasadą jest, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Sąd nie dopatrywał się wystąpienia w niniejszej sprawie przesłanek uzasadniających zastosowanie przepisów art. 520 § 2 i 3 k.p.c.

Apelację od postanowienia wnieśli uczestniczka i uczestnik postępowania.

Uczestniczka E. D. domagała się zmiany postanowienia i oddalenia wniosku o wpis oraz zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Zdaniem skarżącej z treści trzech tytułów wykonawczych wynika, że zostały one wystawione na podatniczkę (tu: skarżącą) i jej męża, jako osoby zobowiązane (rubryki (...)), podczas gdy mąż skarżącej nie był nigdy zobowiązanym

z tytułu podatku od towarów i usług, decyzja zaś z dnia 27 marca 2013 r. (rubryki (...)) została wyłącznie wystawiona wobec uczestniczki jako podatnika. Skoro tak, to tylko ona jest osobą zobowiązaną z tytułu decyzji, tytuły zaś wykonawcze nie odzwierciedlają decyzji z dnia 27 marca 2013 r. i brak jest podstaw do dokonania wpisu hipotek na nieruchomościach podatnika i współmałżonka, objętych wspólnością ustawową.

Uczestnik w swojej apelacji złożył identyczne, jak uczestniczka, zarzuty i wnioski (vide – apelacja – k. 192-193 akt Kw nr (...)).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Obie apelacje jako bezzasadne podlegały oddaleniu.

W dniu 20 czerwca 2013 r. Naczelnik (...)w B. na podstawie art. 35 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, art. 109, art. 111⁽⁽¹⁾⁾ i art. 69 w zw. z art. 110⁽⁽¹⁾⁾ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece wniósł o wpis hipoteki przymusowej łącznej w księdze wieczystej (...) w kwocie 377.468,25 zł i księdze wieczystej (...) w kwocie 377.468,25 zł, wskazując na zaległości w podatku od towarów i usług za okres V, VI, VII, XI 2009 r. i III, IV, V, VIII, IX, X 2010 r. Suma hipotek wraz z roszczeniami ubocznymi za te okresy wynikała z załączonych do wniosku tytułów wykonawczych: SM (...) z 4 czerwca 2013 r. nr dokumentu (...), SM (...) z 4 czerwca 2013 r. nr dokumentu (...), SM (...) z 6 czerwca 2013 r. nr dokumentu (...) (k. 146-154 akt Kw nr (...)).

W tytułach wykonawczych jako osobę zobowiązaną wskazano małżeństwo, tj. E. D. i współmałżonka R. D. (rubryka (...)), wskazując, jako podstawę prawną należności decyzję z dnia 27 marca 2013 r. nr (...) (rubryka (...)).

Referendarz sądowy dokonał w dniu 19 sierpnia 2013 r. wpisu hipoteki przymusowej łącznej – 754.936,50 zł zgodnie z wnioskiem (vide – k. 157-158 akt Kw jw.).

Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że prowadzenie egzekucji administracyjnej z majątku osobistego zobowiązanego oraz z majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka wymaga wystawienia administracyjnego tytułu wykonawczego przeciwko zobowiązanemu i jego małżonkowi, a to zgodnie z treścią art. 27c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1015 ze zm.).

Gdy zważy się na przywołany przepis art. 27c u.p.e.a. w zw. z art. 29 § 1, art. 26 i art. 1a pkt 20 Ordynacji podatkowej (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 749 ze zm.), to wskazać trzeba, że co prawda małżonek zobowiązanego nie ma takiego samego statusu jak zobowiązany, nie mniej przywołany art. 29 § 1 Ordynacji podatkowej ustanawia odpowiedzialność zobowiązanego nie tylko majątkiem osobistym, ale i objętym wspólnością ustawową.

W postanowieniu z dnia 9 grudnia 2011 r., III CSK 92/11 Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że wpis hipoteki przymusowej na podstawie administracyjnego tytułu wykonawczego na nieruchomości stanowiącej łączną współwłasność małżonków może nastąpić wtedy, gdy tytuł taki obejmuje podatnika i współmałżonka.

Jeżeli zaś chodzi o kognicję sądu wieczystoksięgowego, to zgodnie z art. 626⁸ § 2 k.p.c., bada on tylko dołączone dokumenty i treść księgi wieczystej, natomiast poza tak wyznaczonym zakresem kognicji sądu pozostaje badanie prawidłowości prowadzenia egzekucji administracyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2011 r., IV CSK 392/10, czy postanowienie z dnia 17 listopada 2011 r., IV CSK 20/11, LEX nr 1147771).

Z treści tego ostatniego postanowienia wynika jednoznacznie, że w sprawie o wpis hipoteki przymusowej na podstawie administracyjnego tytułu wykonawczego, jego badanie przez sąd wieczystoksięgowy sprowadza się do oceny zgodności administracyjnego tytułu wykonawczego z wymogami z art. 27 § 1 i 3 u.p.e.a.

W konsekwencji apelacje uczestników nie mogły być uwzględnione, wobec czego na mocy art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy je oddalił.